

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Розроблення стратегії розвитку фінансово-економічної автономії опорного закладу загальної середньої освіти

Китиченко Сергій Олександрович,
старший викладач кафедри соціально-
гуманітарної освіти

Фінансова автономія у сфері освіти
завжди пов'язана з відповіддю на питання:
хто визначає, витрачає і контролює освітній
бюджет: органи місцевого самоврядування,
місцеві органи управління освітою чи самі
заклади освіти

Фінансова автономія —

самостійне ведення закладом освіти фінансово-господарської діяльності відповідно до Бюджетного кодексу України та законів України «Про освіту» й «Про повну загальну середню освіту».

Переваги впровадження фінансової автономії можемо побачити на схемі:

Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи. Методичні рекомендації. / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. — К., 2019. — 47 с.

Алгоритм запровадження фінансової-економічної автономії

Крок 1.

Обговорення можливості впровадження автономії з
батьками учнів та педагогами закладу освіти

Адже вони в подальшому також братимуть участь у
складанні пропозицій до бюджетного запиту, тобто
пропонуватимуть для чого саме потрібні бюджетні кошти з
урахуванням потреб усіх учасників освітнього процесу

Крок 2.

Ознайомлення з нормативно-правовою базою для
обґрунтування та впровадження автономії

Школа має стати повноправним суб'єктом цивільного
права, яке чітко визначає юридичне регулювання
відносин між школою й іншими суб'єктами
господарювання

Крок 3.

Створення ініціативної творчої групи

Її учасники будуть складати план дій щодо впровадження фінансової самостійності.

Наприклад, заступники директора займаються підготовкою документів, а секретар – складає та розміщує оголошення про вакантну посаду головного бухгалтера та ін.

Крок 4.

Розробка плану дій

У плані ініціативна група прописує послідовність усіх дій, які потрібні для виконання цього алгоритму

Внесення змін до статуту

Крок 5.

Їх слід оформити та зареєструвати відповідно до вимог чинного законодавства.

Наприклад, у статуті з'являється такий пункт: заклад освіти здійснює бухгалтерський облік самостійно!!!

Бухгалтерська служба діє відповідно до:

- ☐ закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
- ☐ Податкового кодексу України
- ☐ Положення про бухгалтерську службу школи

Крок 6.

Передача закладу освіти права на фінансову самостійність

Орган управління освітою має ухвалити рішення про виведення закладу освіти із централізованої бухгалтерії та переведення його на самостійних бухгалтерський облік. Питання автономії школи мають розглянути органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Відокремлена фінансово, школа буде визначена, як розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня

Крок 7.

Введення посади бухгалтера

Це необхідно зробити, бо школу буде переведено на самостійний бухгалтерський облік!

Крок 8.

Реалізація статусу юридичної особи

Найважливішою правовою умовою для впровадження фінансово-економічної автономії закладів освіти є повна і послідовна реалізація освітнім закладом статусу юридичної особи закладів освіти

Зареєструйте заклад як юридичну особу в:

- ☐ Управлінні Пенсійного фонду
- ☐ Фонді соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності
- ☐ відділі статистики
- ☐ районному центрі зайнятості
- ☐ відділі Державної фіскальної служби України
- ☐ Управлінні Державної казначейської служби України

Крок 9.

Відкриття реєстраційного та спеціального реєстраційного рахунків у держскарбниці

- **Реєстраційний рахунок**, щоб вести облік виконання загального фонду управління кошторису.
- **Спеціальний реєстраційний рахунок**, щоб контролювати виконання спеціального фонду кошторису, а також ведення обліку зарахувань коштів за надані закладом платні послуги, благодійні внески, гранти і дарунки

Автономія означає самостійність щодо широкого переліку організаційних питань у здійсненні фінансово-господарської діяльності, зокрема:

- розробляти і подавати на затвердження свій кошторис;
- розробляти тарифікацію педагогічного персоналу відповідно до чинного законодавства;
- розробляти і затверджувати штат педагогічного та адміністративно-технічного персоналу відповідно до своїх конкретних потреб;
- преміювати співробітників в межах фонду оплати праці;
- визначати позабюджетні джерела фінансування, включаючи здачу в оренду незадіяних шкільних площ, виробничих, допоміжних чи технічних приміщень, розвиток підсобного господарства тощо

Важливою організаційною умовою шкільної самостійності є також посилення громадської складової в управлінні закладом через розширення повноважень і функцій піклувальних (наглядових) рад:

- розширення прав навчальних закладів щодо розпорядження фінансовими ресурсами за участю піклувальних (наглядових) рад ;
- прозорість і доступність для громадсько-державного контролю всієї фінансової діяльності закладів освіти, включаючи доступ до усіх форм звітності; щорічна публікація фінансових звітів;
- створення уніфікованих і зрозумілих процедур витрачання коштів, заснованих на конкурсному відборі постачальників товарів, робіт і послуг

Реалізація таких повноважень
передбачає спеціальне навчання
та підвищення кваліфікації
шкільної адміністрації з питань
фінансово-господарської
діяльності!!!

Матеріали для самостійного опрацювання

Фінансова автономія закладу освіти: перший крок

Джерело: <https://www.pedrada.com.ua/article/2703-fnansova-avtonomya-zakladu-osvti-pershiy-krok>

Перелік нормативно-правових документів, на підставі яких забезпечують впровадження фінансової автономії закладу освіти

Джерело: <https://drive.google.com/file/d/1Vtosf4ZLsiWe-7hpG9YipEvGEFywBL5l/view>

У цьому текстовому матеріалі ви дізнаєтеся, як можна вести бухгалтерський облік у закладі.

А також — знайдете шаблон кошторису та план асигнувань

Джерело: https://drive.google.com/file/d/1EOs8zibLRoL_VXB1FDYUtlz6CUqX1bv/view

Автономна бухгалтерія – як її запровадити та чому директори шкіл її прагнуть

Джерело: <https://nus.org.ua/articles/avtonomna-buhgalteriya-shkoly-yak-yiyi-zaprovadyty-ta-chomu-dyrektory-shkil-yiyi-pragnut/>